

UPUTE ZA IZRADU PLANOVA RAZVOJA JEDINICA PODRUČNE (REGIONALNE) SAMOUPRAVE

Dokument: UI-PR-1 Inačica: 1.0

Pripremljeno u svrhu osiguravanja ujednačenog pristupa izradi regionalnih planova razvoja i pravilne primjene odredbi zakonodavnog okvira strateškog planiranja i upravljanja razvojem

Ove Upute za izradu planova razvoja jedinica područne (regionalne) samouprave (u daljnjem tekstu: Upute) (u daljnjem tekstu: JP(R)S) izrađene su u svrhu osiguravanja ujednačenog pristupa izradi i pravilne primjene odredbi zakonodavnog okvira kojim se uređuje priprema, provedba, izvješćivanje, praćenje provedbe i učinaka te vrednovanje akata strateškog planiranja.

Predmetni zakonodavni okvir čine Zakon o sustavu strateškog planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske („Narodne novine“, broj 123/17), Uredba o smjernicama za izradu akata strateškog planiranja od nacionalnog značaja i od značaja za jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave („Narodne novine“, broj 89/18), Pravilnik o rokovima i postupcima praćenja i izvještavanja o provedbi akata strateškog planiranja od nacionalnog značaja i od značaja za jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave („Narodne novine“, broj 6/19) i Pravilnik o provedbi postupka vrednovanja („Narodne novine“, broj 66/19).

Obveza izrade regionalnih planova razvoja propisana je člankom 23. Zakona o sustavu strateškog planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske (u daljnjem tekstu: Zakon).

Regionalni koordinatori upite vezane za izradu regionalnih planova razvoja mogu uputiti Ministarstvu regionalnoga razvoja i fondova Europske unije, Koordinacijskom tijelu za sustav strateškog planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske, elektroničkom poštom na adresu: strategija@mrrfeu.hr.

Jedinice lokalne samouprave (JLS), u skladu s odredbama članka 25. Zakona, nemaju obvezu izrade planova razvoja.

Plan razvoja izrađuju samo one JLS čije su prirodne ili društveno-gospodarske karakteristike dovoljno specifične tako da ne mogu usmjeravati razvoj temeljem srednjoročnih akata planiranja izrađenih na razini JP(R)S ili druge veće teritorijalne cjeline.

Ukoliko se JLS odluči na izradu plana razvoja, taj plan razvoja ne smije biti u suprotnosti sa planom razvoja JP(R)S.

Ove Upute na odgovarajući način se odnose i na izradu planova razvoja JLS-a.

Lokalni koordinatori upite vezane za izradu planova razvoja, i ostale poslove povezane sa procesom strateškog planiranja, prvenstveno upućuju regionalnim koordinatorima, te prema potrebi Ministarstvu regionalnoga razvoja i fondova Europske unije, Koordinacijskom tijelu za sustav strateškog planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske, elektroničkom poštom na adresu: strategija@mrrfeu.hr.

Sadržaj

Upute za izradu planova razvoja

Uvod	4
1. Što je plan razvoja jedinice područne (regionalne) samouprave?	6
2. Sadržaj regionalnih planova razvoja	6
4. Obveze nositelja izrade planova razvoja.....	9
5. Postupak izrade planova razvoja jedinice područne (regionalne) samouprave	11
6. Radna skupina za izradu planova razvoja	11
7. Predložak za izradu plana razvoja	12
7.1. Sadržaj.....	14
7.2. Uvod.....	14
7.3. Srednjoročna vizija razvoja	14
7.4. Opis razvojnih potreba i potencijala (u srednjoročnom razdoblju)	15
7.5. Opis prioriteta javnih politika u srednjoročnom razdoblju	17
7.6. Popis posebnih ciljeva s opisom, pripadajućim pokazateljima ishoda i popisom mjera za provedbu	17
7.7. Terminski plan provedbe strateških projekata važnih za razvoj JP(R)S-a s naznačenim ključnim koracima i rokovima u provedbi	18
7.7.1 Terminski plan provedbe strateških projekata važnih za razvoj JP(R)S-a iz nadležnosti JP(R)S-a ili povezanih tijela	19
7.7.2 Terminski plan provedbe strateških projekata važnih za razvoj JP(R)S-a čija provedba nije u nadležnosti JP(R)S-a.....	19
7.8. Indikativni financijski okvir s prikazom financijskih pretpostavki za provedbu posebnih ciljeva plana razvoja.....	20
7.9. Okvir za praćenje i vrednovanje.....	21
PRILOG 1. Tablični predložak za izradu plana razvoja.....	23
Upute za izradu akcijskog plana za provedbu plana razvoja	24
PRILOG 1. Tablični predložak za izradu akcijskog plana.....	28

Uvod

Vrste akata strateškog planiranja

U sustavu strateškog planiranja i upravljanja razvojem postoje dvije vrste podjele akata strateškog planiranja: prema roku važenja i prema sadržajnom obuhvatu.

Akti strateškog planiranja prema roku važenja dijele se na:

1. dugoročne akte strateškog planiranja, koji se izrađuju i donose za razdoblje od najmanje deset godina (10 i više godina)
2. srednjoročne akte strateškog planiranja, koji se izrađuju i donose za razdoblje od pet do deset godina (5 do 9 godina)
3. kratkoročne akte strateškog planiranja, koji se izrađuju i donose za razdoblje od jedne do pet godina (1 do 4 godine).

Dugoročni akti strateškog planiranja su nacionalna razvojna strategija, višesektorske i sektorske strategije.

Srednjoročni akti strateškog planiranja su nacionalni planovi i planovi razvoja JLP(R)S (u daljnjem tekstu: planovi razvoja).

Kratkoročni akti strateškog planiranja su Program Vlade, program konvergencije, nacionalni program reformi, provedbeni programi tijela državne uprave (u daljnjem tekstu: TDU) i provedbeni programi JLP(R)S.

Akti strateškog planiranja prema sadržajnom obuhvatu dijele se na:

1. akte strateškog planiranja od nacionalnog značaja
2. akte strateškog planiranja od značaja za JLP(R)S
3. akte strateškog planiranja povezane s okvirom za gospodarsko upravljanje EU
4. akte strateškog planiranja povezane s korištenjem fondova EU.

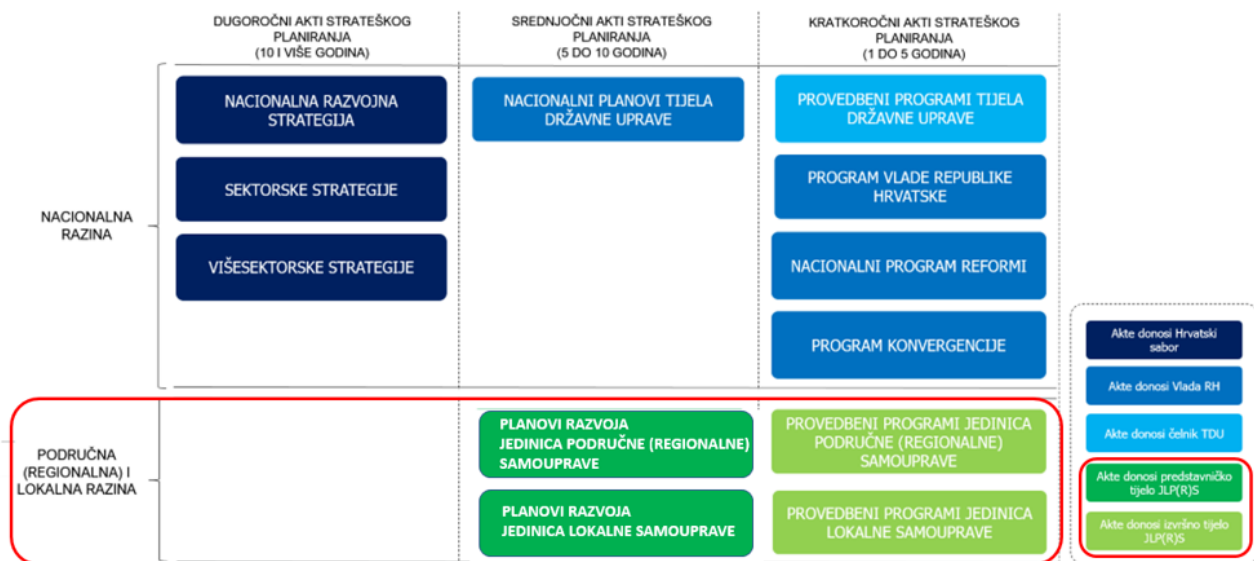
Akti strateškog planiranja od nacionalnog značaja su nacionalna razvojna strategija, višesektorske i sektorske strategije, nacionalni planovi, Program Vlade i provedbeni programi TDU.

Akti strateškog planiranja od značaja za JLP(R)S su planovi razvoja JLP(R)S i provedbeni programi JLP(R)S.

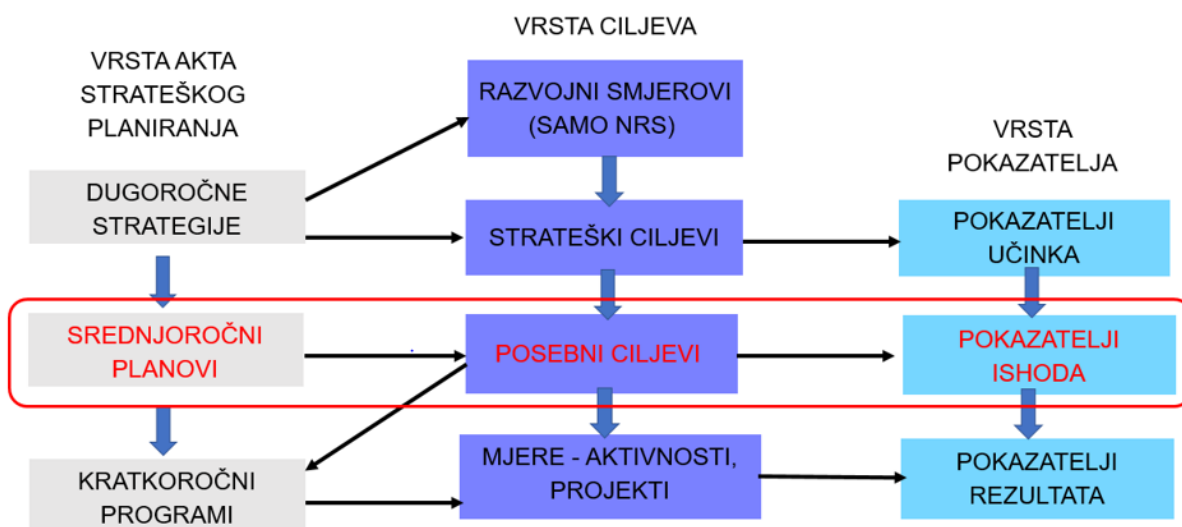
Akti strateškog planiranja povezani s okvirom za gospodarsko upravljanje EU su program konvergencije, nacionalni program reformi i nacionalni plan oporavka i otpornosti.

Akti strateškog planiranja povezani s korištenjem fondova EU su Sporazum o partnerstvu i svi programi, strategije i planovi koji proizlaze iz njega.

Prikaz 1. Vrste akata strateškog planiranja

Prikaz 2. Lanac rezultata strateškog planiranja

1. Što je plan razvoja jedinice područne (regionalne) samouprave?

Plan razvoja jedinice područne (regionalne) samouprave je srednjoročni akt strateškog planiranja od značaja za JP(R)S .

Plan razvoja jedinice područne (regionalne) samouprave izrađuje se na osnovu odluke predstavničkog tijela JP(R)S i donosi s razdobljem važenja od 5 - 9 godina.

Dvije ili više JP(R)S mogu donijeti zajednički regionalni plan razvoja.

Plan razvoja jedinice područne (regionalne) samouprave:

- sadržavaju posebne ciljeve za provedbu strateških ciljeva iz dugoročnih akata strateškog planiranja (nacionalne razvojne strategije i sektorskih/ višesektorskih strategija) i
- ne mogu biti u suprotnosti s nacionalnim planovima koje izrađuju TDU.

Elementi sadržani u planovima razvoja trebaju omogućiti praćenje ishoda i ocjenu učinkovitosti postavljenih ciljeva u provedbi javnih politika.

NAPOMENA: *Planovi razvoja predstavljaju okvir za oblikovanje mjera u kratkoročnim aktima, provedbenim programima JLP(R)S koje za razdoblje trajanja mandata donose čelnici JLP(R)S i to najkasnije 120 dana od dana stupanja na dužnost.*

2. Sadržaj regionalnih planova razvoja

U skladu s odredbama Uredbe o smjernicama za izradu akata strateškog planiranja od nacionalnog značaja i od značaja za jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave (Uredba), regionalni planovi razvoja obavezno sadrže:

- srednjoročnu viziju razvoja JP(R)S, usklađenu s vizijom razvoja utvrđenom u hijerarhijski nadređenom/im aktima strateškog planiranja (u ovom ciklusu strateškog planiranja prvenstveno Nacionalna razvojna strategija Republike Hrvatske do 2030. godine (u daljnjem tekstu: NRS 2030.)

- opis srednjoročnih razvojnih potreba i razvojnih potencijala JP(R)S
- prioritete javne politike u srednjoročnom razdoblju s opisom, utvrđene prema odabranim strateškim ciljevima iz NRS 2030. (i, ukoliko je primjenjivo, prema odabranim strateškim ciljevima iz povezanog/ih hijerarhijski nadređenih akata strateškog planiranja)
- popis posebnih ciljeva s opisom načina doprinosa ostvarenju pojedinog strateškog cilja iz NRS 2030. (i, ukoliko je primjenjivo, ostvarenju pojedinog strateškog cilja iz povezanog/ih hijerarhijski nadređenih akata strateškog planiranja)
- popis pokazatelja ishoda, odabranih iz Biblioteke pokazatelja, utvrđen prema pojedinom posebnom cilju regionalnog plana razvoja, s definiranim početnim i ciljnim vrijednostima svakog odabranog pokazatelja za cijelo razdoblje važenja akta
- popis mjera s najvećim procijenjenim doprinosom ostvarenju pojedinog posebnog cilja (u skladu s važećim propisima koji uređuju nadležnost JP(R)S-a) s kratkim opisom svake mjere
- terminski plan provedbe projekata od strateškog značaja za JP(R)S, s naznačenim ključnim koracima i rokovima u provedbi (ukoliko je primjenjivo)
- indikativni financijski okvir za provedbu posebnih ciljeva, s poveznicom na izvor financiranja (odgovarajuće stavke u proračunu JP(R)S)
- opis primjene načela partnerstva, odnosno uključivanja glavnih dionika u postupak provedbe i odlučivanja
- okvir za praćenje i vrednovanje
- druge relevantne podatke, prema potrebi

NAPOMENA: *Ukoliko je sadržaj srednjoročnog akta strateškog planiranja propisan posebnim zakonom ili drugim obvezujućim pravnim aktom, tada nositelj izrade slijedi odredbe posebnog zakona, odnosno obvezujućeg pravnog akta. Svi akti strateškog planiranja, bez obzira na pravnu osnovu za njihovu izradu i donošenje, moraju sadržavati pokazatelje koji omogućuju praćenje, izvještavanje i ocjenu uspješnosti u postizanju definiranih ciljeva.*

Ukoliko JP(R)S u svom teritorijalnom sastavu sadrži područja s razvojnim posebnostima (otoke, brdsko-planinska područja, potpomognuta područja), tada, za potrebe provedbe odredbi propisanih zakonodavnim okvirom koji uređuje upravljanje navedenim područjima, prilikom izrade regionalnog plana razvoja nužno u prioritete javnih politika u samoupravnom području uključuju i provedbu politika usmjerenih razvoju navedenih područja u skladu s njihovim posebnostima.

Nositelj izrade plana razvoja slobodan je u planovima definirati i dodatna poglavlja, sukladno specifičnostima područja za koje se plan izrađuje te drugim pravnim aktima.

4. Obveze nositelja izrade planova razvoja

Nositelj izrade plana razvoja obavezan je:

- osnovati radnu skupinu za potrebe izrade akta i tijekom izrade osigurati partnerstvo s glavnim dionicima javnog i privatnog sektora te akademske i znanstvene zajednice kao i organizacijama civilnoga društva te zainteresirane javnosti,
- pravovremeno planirati financijska sredstva za pripremu, izradu i provedbu akta,
- putem svojih mrežnih stranica obavijestiti javnost o početku izrade akta strateškog planiranja, u roku od osam dana od početka postupka izrade,
- tijekom izrade prijedloga akta provesti postupak savjetovanja s javnošću i ciljnim skupinama, sukladno propisu kojim se uređuje postupak savjetovanja s javnošću,
- izraditi plan vrednovanja akta strateškog planiranja
- prije upućivanja nacrta akta strateškog planiranja na donošenje predstavničkom tijelu, izraditi stratešku procjenu utjecaja na okoliš, ukoliko tijelo nadležno za zaštitu okoliša utvrdi postojanje potrebe za izradom iste, te za stratešku procjenu utjecaja na okoliš ishoditi pozitivno mišljenje tijela nadležnog za zaštitu okoliša,
- na svojim mrežnim stranicama objaviti plan razvoja u roku od osam dana od dana stupanja na snagu ili objave u Narodnim novinama,
- putem regionalnog koordinatora, jednom godišnje, izvijestiti Koordinacijsko tijelo o provedbi plana razvoja

NAPOMENA: *Obzirom na to da plan razvoja JP(R)S može sadržavati Terminski plan provedbe strateških projekata od važnosti za razvoj JP(R)S-a s naznačenim ključnim koracima i rokovima u provedbi u kojem su, između ostalog, navedeni podaci o projektima, nositeljima provedbe, kao i točnim lokacijama provedbe projekata, može se pretpostaviti kako će za takve akte biti utvrđena potreba za izradom strateške procjene utjecaja na okoliš. Odluku o tome donosi ministarstvo nadležno za zaštitu okoliša.*

Budući da plan razvoja nije moguće provesti bez odgovarajućih sredstava, nužno je da se financijska sredstva planiraju u proračunu JP(R)S, na proračunskim stavkama korisnika koji su određeni kao tijela zadužena za izradu i provedbu plana razvoja..

Imajte na umu kako je strateško planiranje, koje provodite izradom svog plana razvoja, prvi korak u procesu proračunskog planiranja. Traženim povezivanjem posebnih ciljeva u planu razvoja s programom u proračunu JP(R)S stvarate jednoznačnu vezu koja će vam omogućiti jednostavno praćenje napretka u provedbi pojedinog cilja i povezivanje razine ostvarenog napretka u provedbi sa utrošenim proračunskim sredstvima. Navedeno će znatno olakšati izvještavanje o provedbi, kao i vrednovanje provedbe plana razvoja.

Umjesto osnivanja radne skupine, predstavničko tijelo JP(R)S može donijeti odluku kojom se za obavljanje poslova radne skupine za izradu regionalnog plana razvoja zadužuje postojeće partnersko vijeće županije (naravno, uz prethodno pribavljenu suglasnost imenovanih članova partnerskog vijeća županije).

5. Postupak izrade planova razvoja jedinice područne (regionalne) samouprave

Planove razvoja izrađuju JP(R)S. Oni ne mogu biti u suprotnosti s nacionalnim planovima (srednjoročnim aktima strateškog planiranja od nacionalnog značaja kojima se pobliže definira provedba strateških ciljeva iz NRS 2030. i sektorskih/višesektorskih strategija koje izrađuju TDU.

Pokretanje postupka izrade:

- izvršno tijelo, na osnovu utvrđene potrebe za izradom, podnosi prijedlog za pokretanje postupka izrade predstavničkom tijelu JP(R)S. U navedenom prijedlogu, između ostalog, obavezno se navodi i tijelo (ustanova) koje će biti zaduženo za izradu plana razvoja JP(R)S,
- odluku o pokretanju postupka izrade donosi predstavničko tijelo JP(R)S,
- u slučaju izrade zajedničkog plana razvoja dvije ili više jedinica JP(R)S-a, izvršna tijela JP(R)S donose zajedničku odluku o tijelu zaduženom za izradu zajedničkog plana razvoja koju podnose predstavničkim tijelima na donošenje,
- plan razvoja donosi predstavničko tijelo JP(R)S-a, nakon prethodno pribavljenog mišljenja partnerskog vijeća JP(R)S-a.

Sve postupke i radnje tijekom izrade planova razvoja, u skladu s odredbama propisa koji uređuju sustav strateškog planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske, koordiniraju regionalni koordinatori nadležni za obavljanje i koordinaciju poslova strateškog planiranja u JP(R)S..

Tijekom pokretanja postupka izrade planova razvoja regionalni koordinatori dužni su obavijestiti Koordinacijsko tijelo o pokretanju postupka izrade plana razvoja JP(R)S, odnosno dostaviti odluku predstavničkog tijela JP(R)S o pokretanju postupka izrade regionalnog plana razvoja.

6. Radna skupina za izradu planova razvoja

Planovi razvoja izrađuju se i provode primjenjujući načelo partnerstva.

U pravilu, radnu skupinu za izradu planova razvoja čine:

- predstavnici tijela JP(R)S-a nadležnog za izradu akta,

- koordinator nadležan za obavljanje i koordinaciju poslova strateškog planiranja u JP(R)S (regionalni koordinator),
- otočni koordinator (u slučaju kada plan razvoja izrađuje obalno-otočna JP(R)S),
- službenici ustrojstvenih jedinica nadležnih za ključna područja politika JP(R)S-a,
- predstavnici TDU-a nadležnih za provedbu javnih politika u područjima obuhvaćenim planovima razvoja (ako je primjenjivo),
- stručnjaci s tehničkim i stručnim znanjima iz područja javnih politika obuhvaćenim planovima razvoja,
- predstavnici civilnog društva,
- predstavnici akademske i znanstvene zajednice,
- predstavnici socijalnih partnera – sindikata i udruga poslodavaca,
- predstavnici gospodarskog sektora,
- predstavnici vezanih tijela JP(R)S-a (ustanove, javna poduzeća, udruge).

NAPOMENA: Obzirom da je preporučeni sastav radne skupine za izradu plana razvoja u potpunosti u skladu sa sastavom partnerskog vijeća za područje županije (propisanim člankom 12. Uredbe o osnivanju, sastavu, djelokrugu i načinu rada partnerskih vijeća), nema zapreke da predstavničko tijelo JP(R)S donese odluku kojom se za obavljanje poslova radne skupine za izradu plana razvoja zadužuje postojeće partnersko vijeće županije (naravno, uz prethodno pribavljenu suglasnost imenovanih članova Partnerskog vijeća).

7. Predložak za izradu plana razvoja

Obvezni sadržaj planova razvoja propisan je Uredbom. Cjeloviti akt plana razvoja sastoji se od:

1. tekstualnog dijela u kojem se utvrđuje obvezni sadržaj plana razvoja, propisan Uredbom
2. predložka za izradu plana razvoja (*Prilog 1*) koji se popunjava u zasebnom dokumentu (.xlsx elektronski format) te služi za jasniji pregled svih elemenata strateškog i provedbenog okvira utvrđenog u planu razvoja. Popunjeni predložak obavezno se prilaže uz tekstualni dio

3. akcijskog plana, koji se izrađuje ukoliko se nositelj izrade opredijeli za to, a sastoji se od tekstualnog dijela u kojem se, uz svaki posebni cilj utvrđen u planu razvoja, navode i opisuju pripadajuće mjere te predložka za izradu akcijskog plana za provedbu plana razvoja (*Prilog 2*) koji se popunjava u zasebnom dokumentu (.xlsx elektronski format) te služi za razradu mjera za provedbu pojedinog posebnog cilja, odnosno za utvrđivanje svrhe provedbe pojedine mjere, dodjeljivanje rokova i nadležnosti za provedbu, definiranje odgovarajućih pokazatelja rezultata za potrebe praćenja napretka u provedbi te utvrđivanje indikativnog financijskog okvira pojedine mjere. **Može se izraditi i donijeti uz plan razvoja.**

Plan razvoja treba imati sljedeću strukturu:

Naziv plana razvoja za razdoblje (obavezno navesti rok važenja, 5- 9 godina)

Tekstualni dio

7.1. Sadržaj

Unijeti tablicu sadržaja s oznakom stranica pojedinih poglavlja.

7.2. Uvod

U uvodu je potrebno sažeto:

- navesti svrhu izrade plana razvoja,
- opisati intervencijsku logiku korištenu tijekom izrade te prioritete javnih politika čijem ostvarenju će doprinijeti provedba plana razvoja (prioriteti javnih politika navedeni su i opisani za svaki pojedini strateški cilj NRS- a 2030),
- opisati iskustvo stečeno u ranije provedenim procesima strateškog planiranja (npr. ukoliko je primjenjivo, rezultate vrednovanja prethodno provedenog akta strateškog planiranja),
- opisati primjenu načela partnerstva, odnosno na koji su način glavni dionici uključeni u postupak izrade, provedbe i odlučivanja.

NAPOMENA: *Opis intervencijske logike regionalnih planova razvoja sadrži poveznicu sa razvojnim smjerom i strateškim ciljevima iz NRS-a 2030 (i, ukoliko je primjenjivo, strateškim ciljevima iz sektorske i višesektorske strategije). Opis intervencijske logike može sadržavati i poveznicu s posebnim ciljevima iz nacionalnih planova.*

7.3. Srednjoročna vizija razvoja

(usklađena s hijerarhijski nadređenim aktima strateškog planiranja)

U ovom dijelu nositelj izrade plana razvoja vizijom daje sliku željenog stanja JP(R)S u srednjoročnom razdoblju. Srednjoročna vizija razvoja mora biti usklađena sa vizijom definiranom u hijerarhijski nadređenim aktima strateškog planiranja.

Vizija mora imati vremenski okvir (srednjoročna vizija razvoja), biti istovremeno ambiciozna i provediva te služiti kao jasan vodič za definiranje posebnih ciljeva u okviru odgovarajućih samoupravnih područja.

Tijekom definiranja vizije potrebno je uzeti u obzir sljedeće kriterije:

- usklađenost s vizijom definiranom u hijerarhijski nadređenim aktima
- usmjerenost na prioriteta područja javnih politika
- sažetost i jednostavnost izričaja (poruka vizije mora biti jasna i razumljiva).
- inspirativnost i ostvarivost (poruka vizije mora na pozitivan i konkretan način motivirati i nadahnuti djelovanje ključnih dionika u određenom upravnom području)

Primjeri vizija tijela državne uprave Republike Hrvatske:

Ministarstvo pravosuđa i uprave:

„Do 2027. godine, javna uprava u Republici Hrvatskoj biti će učinkovita, djelotvorna i odgovorna, služiti će interesima građana uz učinkovito korištenje raspoloživih financijskih resursa i primjenu transparentnih postupaka.“

Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture:

„Do 2027. godine Republika Hrvatska će imati visoko razvijen, efikasan, siguran, ekološki prihvatljiv i moderan prometni i komunikacijski sustav, potpuno integriran u mrežu glavnih međunarodnih prometnih pravaca, koji najbolje iskorištava prometni i geografski položaj Republike Hrvatske i zadovoljava potrebe teretnog i putničkog prijevoza.“

NAPOMENA: U ovom ciklusu strateškog planiranja srednjoročnu viziju razvoja JP(R)S je potrebno uskladiti prvenstveno sa vizijom utvrđenom NRS-om 2030.

U ovom dijelu nositelj izrade plana razvoja navodi zaključke provedene analize stanja srednjoročnih razvojnih potreba i potencijala JP(R)S i naglašava glavne razvojne izazove JP(R)S-a u srednjoročnom razdoblju. Prilikom izrade analize preporučeno je kao pomoćni alat koristiti neku od postojećih metoda analize politika (SWOT, TOWS, Problemsko stablo, PESTLE i sl.).

Analiza stanja je ključan preduvjet za definiranje kvalitetnih posebnih ciljeva koji na ispravan način uvažavaju razvojne potrebe i potencijale JP(R)S-a u prioritarnim područjima javnih politika tijekom srednjoročnog razdoblja.

Analiza mora biti provedena na način da pruža pouzdane, provjerljive i usporedive statističke podatke, odnosno daje podatkovnu podlogu za ispravno definiranje elemenata strateškog okvira akta strateškog planiranja. Cjelokupnu analizu sa svim korištenim popratnim elementima potrebno je priložiti uz tekstualni dio plana razvoja.

NAPOMENA: *Način izrade analize stanja opisan je u Dodatku Priručnika o strateškom planiranju. Molimo imajte na umu kako su JP(R)S koje u svom sastavu sadržavaju područja s razvojnim posebnostima, prilikom utvrđivanja razvojnih potreba i potencijala, dužne na primjereni način naglasiti razvojne potrebe i potencijale područja s razvojnim posebnostima.*

Ukoliko je primjenjivo, za potrebe izrade analize stanja možete koristiti i analitičke podloge stručnjaka Grupacije Svjetske banke izrađene tijekom provedbe Ugovora o savjetodavnim uslugama „Potpora uspostavi sustava strateškog planiranja i upravljanja razvojem te izradi Nacionalne razvojne strategije do 2030. godine dostupne putem sljedeće poveznice: <https://hrvatska2030.hr/analiticke-podloge/>.”

7.5. Opis prioriteta javnih politika u srednjoročnom razdoblju

U ovom dijelu nositelj izrade plana razvoja ukratko opisuje poveznicu odabranih prioriteta javne politike JP(R)S sa odabranim strateškim ciljevima iz NRS 2030. (i, ukoliko je primjenjivo, povezanih hijerarhijski nadređenih akata strateškog planiranja) i pripadajućim pokazateljima učinka kojima će se doprinijeti provedbom odabranih prioriteta javne politike u srednjoročnom razdoblju utvrđenih planom razvoja.

Odabrani prioriteti javnih politika moraju biti usklađeni sa zaključcima provedene analize srednjoročnih razvojnih potreba i razvojnih potencijala JP(R)S.

7.6. Popis posebnih ciljeva s opisom, pripadajućim pokazateljima ishoda i popisom mjera za provedbu

U ovom dijelu sadržaja nositelj izrade plana razvoja utvrđuje posebne ciljeve kojima će se izravno podupirati provedba pojedinog strateškog cilja preuzetog iz hijerarhijski nadređenog akta strateškog planiranja (NRS 2030 i, ukoliko je primjenjivo, sektorska/ višesektorska strategija).

U ovom dijelu sadržaja potrebno je:

- navesti sve posebne ciljeve akta po rednim brojevima (počevši od 1.),
- za svaki navedeni posebni cilj navesti pokazatelje ishoda (odabrane iz Biblioteke pokazatelja), te početnu i ciljnu vrijednost odabranih pokazatelja za cijelo razdoblje važenja akta,
- za svaki navedeni posebni cilj potrebno je ukratko opisati način doprinosa provedbi povezanog strateškog cilja iz hijerarhijski nadređenih akata strateškog planiranja te naglasiti povezanost s razvojnim potrebama i potencijalima samoupravnog područja za koje se akt izrađuje,
- za svaki navedeni posebni cilj potrebno je navesti popis mjera s najvećim procijenjenim doprinosom za ostvarenje cilja i ukratko opisati način njihova doprinosa ostvarenju pojedinog posebnog cilja (navedene mjere za provedbu posebnih ciljeva

razrađuju se u provedbenim programima JP(R)S, u skladu s uputama koje izrađuje Koordinacijsko tijelo).

Ukoliko provedba određenog posebnog cilja u planu razvoja doprinosi ostvarenju pojedinog cilja/podcilja održivog razvoja UN Agende 2030, tada je u ovom dijelu, uz opis pojedinog posebnog cilja, potrebno dodati odlomak u kojem je potrebno navesti broj i naziv povezanog cilja/podcilja održivog razvoja UN Agende 2030 te ukratko opisati način doprinosa.

Ukoliko provedba određenog posebnog cilja podržava zelenu tranziciju, odnosno digitalnu transformaciju EU-a, tada je uz opis pojedinog posebnog cilja potrebno opisati na koji način provedba pojedinog posebnog cilja podržava ostvarenje navedenih prioriteta Europske unije.

NAPOMENA: *U svrhu učinkovite provedbe akta, za pojedini strateški cilj preuzet iz hijerarhijski nadređenog akta strateškog planiranja, preporuka je definirati najviše 7 posebnih ciljeva, a za provedbu pojedinog posebnog cilja utvrditi najviše 7 mjera. Prilikom utvrđivanja posebnih ciljeva provjerite jesu li ciljevi jasno definirani, provedivi i mjerljivi, utvrđeni na ispravnoj razini, relevantni, kao i jesu li međusobno komplementarni.*

Za svaki je posebni cilj potrebno iz Biblioteke pokazatelja odabrati najviše 3 pokazatelja ishoda za potrebe praćenja napretka u provedbi pojedinog posebnog cilja. Ukoliko se tijekom izrade akta ukaže potreba za dopunom Biblioteke pokazatelja, prijedlog za dopunu je potrebno dostaviti Koordinacijskom tijelu putem odgovarajućeg predloška. Predložak za dostavljanje prijedloga dopune Biblioteke pokazatelja dostupan je za preuzimanje na mrežnim stranicama Ministarstva regionalnoga razvoja i fondova Europske unije putem [poveznice](#). Adresa elektroničke pošte na koju je potrebno dostaviti ovjerene prijedloge za dopunu Biblioteke pokazatelja je: strategija@mrrfeu.hr.

7.7. Terminski plan provedbe strateških projekata važnih za razvoj JP(R)S-a s naznačenim ključnim koracima i rokovima u provedbi

7.7.1 Terminski plan provedbe strateških projekata važnih za razvoj JP(R)S-a iz nadležnosti JP(R)S-a ili povezanih tijela

Ukoliko postoje strateški projekti utvrđeni razvojnim sporazumom ili prijedlozi strateških projekata važnih za razvoj županije ili urbanog područja koji izravno doprinose ostvarenju posebnih ciljeva utvrđenih u planu razvoja, tada u ovom dijelu sadržaja nositelj izrade akta za svaki strateški projekt navodi:

- kratki opis svrhe strateškog projekta i način doprinosa ostvarenju pojedinog posebnog cilja te podatak o doprinosu strateškog projekta ostvarenju pojedinog posebnog cilja u planu razvoja,
- podatak o nositelju provedbe i lokaciji provedbe strateškog projekta,
- podatke o planiranim rokovima početka i završetka provedbe strateškog projekta,
- podatke o ključnim točkama ostvarenja strateškog projekta, s planiranim rokovima postignuća,
- ukupnu procijenjenu vrijednost strateškog projekta s naznačenim proračunskim pozicijama na kojima će se planirati sredstva za provedbu.

NAPOMENA: *Molimo imajte na umu kako nije propisan najmanji, niti najveći broj strateških projekata JP(R)S koji je moguće unijeti u terminski plan provedbe. Preporuka je biti racionalan prilikom utvrđivanja strateških projekata u terminskom planu i koncentrirati se samo na ključne projekte. Imajte na umu kako je potrebno osigurati odgovarajuće resurse za provedbu utvrđenih strateških projekata.*

7.7.2 Terminski plan provedbe strateških projekata važnih za razvoj JP(R)S-a čija provedba nije u nadležnosti JP(R)S-a

Ukoliko postoje strateški projekti od značaja za JP(R)S čija provedba i financiranje nisu u nadležnosti JP(R)S-a, ali njihov utjecaj je značajan za razvoj JP(R)S-a, tada se takvi strateški projekti navode uz slijedeće podatke:

- kratki opis svrhe strateškog projekta i načina doprinosa ostvarenju pojedinog posebnog cilja, uz podatak o doprinosu strateškog projekta ostvarenju posebnog cilja u regionalnom planu razvoja,

- podatak o nositelju provedbe i lokaciji provedbe strateškog projekta,
- podatke o planiranim rokovima početka i završetka provedbe strateškog projekta,
- podatke o ključnim točkama ostvarenja strateškog projekta, s planiranim rokovima postignuća,
- ukupnu procijenjenu vrijednost strateškog projekta.

NAPOMENA: U ovom poglavlju navode se strateški projekti od značaja za JP(R)S koji se ne financiraju iz proračuna JP(R)S-a (projekti javnih tijela i institucija s nacionalne razine), a imaju značajan utjecaj na razvoj JP(R)S-a. U akcijskom planu i provedbenom programu navode se mjere kojima JP(R)S unutar svoje nadležnosti podržava takve strateške projekte (npr. mjere povezane sa izmjenom GUP-a i sl.). Navode se oni strateški projekti za koje je s nosiocima provedbe usuglašen terminski plan provedbe u okvirima važenja plana razvoja (npr. strateški projekt će barem započeti u razdoblju trajanja akta).

7.8. Indikativni financijski okvir s prikazom financijskih pretpostavki za provedbu posebnih ciljeva plana razvoja

Kako bi se pravovremeno pristupilo planiranju sredstava za provedbu posebnih ciljeva planova razvoja, nužno je pripremiti indikativni financijski okvir s jasnim prikazom povezanosti utvrđenih posebnih ciljeva i povezanih projekata s odgovarajućim proračunskim stavkama.

U ovom dijelu sadržaja potrebno je:

- navesti podatke o ukupnom procijenjenom trošku provedbe pojedinog posebnog cilja za cjelokupno razdoblje važenja akta, kao i indikativne iznose troškova za pojedinu godinu provedbe (uvažavajući procijenjene troškove provedbe mjera utvrđenih za provedbu pojedinog posebnog cilja, kao i procijenjene troškove provedbe projekata od strateškog značaja s izravnim doprinosom provedbi pojedinog posebnog cilja),
- za svaki posebni cilj u planu razvoja utvrditi odgovarajuću proračunsku stavku na kojoj je potrebno planirati sredstva za provedbu (potrebno je navesti šifru i naziv programa u proračunu JP(R)S ili naznačiti potrebu za otvaranjem novog programa za potrebe financiranja provedbe posebnog cilja).

Tijekom izrade planova razvoja preporuča se primijeniti sljedeća načela za povezivanje s financijskim planom (proračunom JP(R)S):

- sredstva za provedbu jednog posebnog cilja planirati na jednom ili više proračunskih programa
- na jednom proračunskom programu planirati sredstva za provedbu jednog posebnog cilja.

NAPOMENA: *Navedena načela za povezivanje s financijskim planom, odnosno stavkama u proračunu, dana su na razini preporuke, odnosno nositelju izrade akta preporučuje se primijeniti ih u slučajevima kada je to moguće.*

Utvrđivanjem indikativnog financijskog okvira u skladu s navedenim uputama i preporukama, osigurava se primjena načela održivosti, odgovornosti i usmjerenosti na rezultat te se olakšava pravovremeno i transparentno planiranje sredstava potrebnih za provedbu posebnih ciljeva utvrđenih u planu razvoja.

7.9. Okvir za praćenje i vrednovanje

Praćenje i vrednovanje sastavni su dijelovi procesa strateškog planiranja. Praćenje provedbe obuhvaća procese prikupljanja, analize i usporedbe podataka kojima se sustavno prati napredak provedbe ciljeva akata strateškog planiranja.

Vrednovanje je neovisna ocjena procesa izrade akta strateškog planiranja (prethodno vrednovanje), provedbe (srednjoročno vrednovanje) i postignutih razvojnih učinaka i rezultata po isteku njegove provedbe (naknadno vrednovanje).

U ovom dijelu sadržaja potrebno je:

- opisati institucionalni okvir za praćenje i vrednovanje, odnosno način praćenja i vrednovanja uspješnosti provedbe obaveza definiranih aktom strateškog planiranja.

NAPOMENA: *Rokovi i postupci praćenja i izvještavanja o provedbi akata strateškog propisani su Pravilnikom o rokovima i postupcima praćenja i izvještavanja o provedbi akata strateškog planiranja od nacionalnog značaja i od značaja za jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave („Narodne novine“, br. 6/19). Za potrebe praćenja napretka u provedbi posebnih ciljeva i ostvarivanju povezanih pokazatelja ishoda nositelji izrade akta*

putem regionalnog koordinatora, jednom godišnje, izvještavaju Koordinacijsko tijelo o provedbi plana razvoja.

Kriteriji i standardi provedbe postupka vrednovanja akata strateškog planiranja propisani su Pravilnikom o provedbi postupka vrednovanja ("Narodne novine", br. 66/19).

PRILOG 1. Tablični predložak za izradu plana razvoja

Tekstualnom dijelu akta potrebno je priložiti popunjeni tablični prikaz - Prilog 1 Predložak za izradu plana razvoja (.xlsx elektronski format) koji sadrži izravnu poveznicu sa strateškim ciljevima preuzetim iz hijerarhijski nadređenih akata strateškog planiranja (NRS 2030 i, ukoliko je primjenjivo sektorske i višesektorske strategije) i pripadajućim pokazateljima učinka

- popis posebnih ciljeva definiranih u svrhu postizanja ciljeva utvrđenih u povezanim hijerarhijski nadređenim aktima strateškog planiranja,
- popis pokazatelja ishoda odabranih iz Biblioteke pokazatelja koji omogućuju praćenje, izvješćivanje i vrednovanje uspješnosti u postizanju definiranog posebnog cilja,
- početne i ciljne vrijednosti svakog odabranog pokazatelja ishoda,
- popis mjera za provedbu posebnih ciljeva,
- procjenu ukupnog troška provedbe pojedinog posebnog cilja (u HRK),
- poveznicu sa izvorima financiranja provedbe pojedinog posebnog cilja, odnosno šifru i naziv programa u proračunu JP(R)S na kojima je potrebno planirati sredstva za provedbu,
- oznake poveznica s ciljevima održivog razvoja UN Agende 2030 (SDG) (ukoliko je primjenjivo),
- oznaku doprinosa zelenoj tranziciji EU-a, oznaku doprinosa digitalnoj transformaciji EU-a (ukoliko je primjenjivo).

Predložak za izradu plana razvoja (odvojeni prilog u elektronskom obliku .xlsx) dostavlja se uz ove Upute.

Upute za izradu akcijskog plana za provedbu plana razvoja

Uz plan razvoja može se izraditi i donijeti akcijski plan, kao provedbeni akt u pravilu s rokom važenja od 3 do 4 godine.

Nositelj izrade akcijskog plana za provedbu plana razvoja istovjetan je nositelju izrade plana razvoja. Prvi akcijski plan donosi se zajedno sa planom razvoja, a svi daljnji akcijski planovi donose se najkasnije 3 mjeseca prije isteka roka važenja prethodnog akcijskog plana.

U slučaju da se nositelj izrade plana razvoja opredijeli za izradu akcijskog plana za provedbu plana razvoja, mjere definirane u akcijskom planu obvezno se preuzimaju u provedbene programe JP(R)S, koje izrađuju i donose čelnici JP(R)S u roku od 120 dana od dana stupanja na dužnost. Provedbeni programi JP(R)S izrađuju se u skladu sa zasebnim uputama koje izrađuje Koordinacijsko tijelo.

Vrste mjera

Mjere za provedbu posebnih ciljeva dijelimo na:

1. Reformske mjere
2. Investicijske mjere

Reformske mjere podrazumijevaju provedbu aktivnosti i procesa koji će rezultirati određenim sistemskim promjenama i poboljšanjima koja imaju značajni utjecaj i dugotrajni učinak na funkcioniranje tržišta, strukture institucija, upravljanje ili smjer vođenja javne politike. Cilj reforme je promjena trenutnog stanja, rješavanje temeljnih izazova ili uklanjanje prepreka i drugih smetnji za učinkovito i djelotvorno funkcioniranje određenih sustava. Reformske mjere trebaju poboljšati stanje u područjima kao što su, na primjer, kvaliteta institucija, javni sektor ili poslovno okruženje. Istovrsne aktivnosti poželjno je grupirati u jednu mjeru. U pravilu, reformske mjere se prenose u akte strateškog planiranja povezane s okvirom za gospodarsko upravljanje EU-a (nacionalni program reformi, nacionalni plan oporavka i otpornosti). Tijekom izrade akcijskog plana i provedbenog programa, ovoj vrsti mjera dodjeljuje se oznaka „**R**“.

Primjerice: Reformska mjera jačanja kapaciteta za pripremu i provedbu javnih politika i projekata može objediniti aktivnosti poput izrade kataloga kompetencija za zaposlene i jačanje kapaciteta za pripremu projekata različitih ciljnih skupina.

Investicijske mjere podrazumijevaju provedbu programa / projekata za koje se očekuje da će donijeti korisne rezultate društvu u smislu rasta i razvoja, unutar opsega definiranih ciljeva.

U svjetlu aktualne gospodarske i društvene situacije, osobito je poželjno artikulirati investicijske mjere koje bi, ako se sada poduzmu, imale trajni utjecaj na gospodarstvo i društvo (u smislu otpornosti), u svim svojim aspektima, uključujući održivost (u smislu energetske tranzicije i ozelenjivanja), dugoročnu konkurentnost (inovacije i digitalna tranzicija) i zapošljavanje. Potrebna ulaganja u okviru investicijskih mjera mogu biti u fiksni kapital, ljudski kapital i prirodni kapital. To bi također obuhvaćalo, na primjer, nematerijalnu imovinu kao što su podaci, intelektualno vlasništvo i vještine.

Pojedine investicijske mjere za koje postoji mogućnost sufinanciranja iz europskih izvora, prenose se u akte strateškog planiranja povezane s korištenjem fondova EU-a (operativni programi) i okvira za gospodarsko upravljanje EU-a (nacionalni plan oporavka i otpornosti). Tijekom izrade akcijskog plana i provedbenog programa, ovoj vrsti mjera dodjeljuje se oznaka „I“.

Oznake doprinosa mjera JP(R)S ispunjenju obveza uređenih posebnim propisima

U skladu s odredbama propisa koji uređuju upravljanje razvojem područja s razvojnim posebnostima (*Zakon o otocima, Zakon o potpomognutim područjima, Zakon o brdsko-planinskim područjima*) JP(R)S koje u svom sastavu sadrže i područja s razvojnim posebnostima, dužne su na primjereni način pridonositi gospodarskom i ukupnom razvoju navedenih područja u skladu s njihovim razvojnim posebnostima, odnosno provoditi mjere i poduzimati radnje predviđene navedenim propisima.

Ukoliko se određena mjera utvrđuje za potrebe provedbe obveza propisanih Zakonom o otocima, odnosno utvrđuje se za potrebe doprinosa gospodarskom i ukupnom razvoju otočnog područja, tada se tijekom izrade akcijskog plana i provedbenog programa navedenoj mjeri dodjeljuje oznaka „OT“.

Ukoliko se određena mjera utvrđuje za potrebe provedbe obveza propisanih Zakonom o brdsko-planinskim područjima, odnosno doprinosi jačanju konkurentnosti i ostvarenju razvojnih potencijala brdsko-planinskih područja, tada se tijekom izrade akcijskog plana i provedbenog programa navedenoj mjeri dodjeljuje oznaka „BPP“.

Ukoliko se određena mjera utvrđuje za potrebe provedbe obveza propisanih Zakonom o potpomognutim područjima, odnosno doprinosi jačanju konkurentnosti i ostvarenju razvojnih

potencijala potpomognutih područja, tada se tijekom izrade akcijskog plana i provedbenog programa navedenoj mjeri dodjeljuje oznaka „**PP**“.

Ista mjera može imati više navedenih oznaka u slučaju da se odnosi na različita područja, ali je u tom slučaju potrebno definirati pokazatelje rezultata povezane sa pojedinim specifičnim područjem.

Oznake doprinosa mjera JP(R)S provedbi zajedničkih prioriteta Europske unije

Digitalna transformacija i zelena tranzicija su zajednički prioriteti razvoja Europske unije u narednom razdoblju. Nužno je pripremati i provoditi politike kojima će se ojačati kapaciteti u području novih digitalnih tehnologija i podržati zelena tranzicija u zemljama Europske unije, kako na nacionalnoj, tako i na područnoj (regionalnoj) razini.

Ukoliko određena mjera, bilo u cijelosti ili djelomično, doprinosi zelenoj tranziciji, odnosno očuvanju biološke raznolikosti, osiguranju zdravijeg i održivijeg prehrambenog sustava, jačanju kružne ekonomije, promicanju zelenih investicija i osnaživanju industrija za zelenu tranziciju, tada se tijekom izrade akcijskog plana i provedbenog programa navedenoj mjeri dodjeljuje oznaka (**Z**).

Ukoliko određena mjera, bilo u cijelosti ili djelomično, doprinosi digitalnoj transformaciji, odnosno integraciji digitalnih tehnologija, umjetne inteligencije, interneta stvari i računalstva u oblaku u poslovanje poduzeća i tijela javne vlasti, razvoju digitalnih vještina u građana i radnika, digitalizaciji javnih usluga kao i razvoju digitalnih platformi, tada se tijekom izrade akcijskog plana i provedbenog programa navedenoj mjeri dodjeljuje oznaka (**D**).

Korištenjem oznaka na razini pojedinih mjera, moguće je odrediti iznose ulaganja namijenjene zelenoj tranziciji i digitalnoj transformaciji, sukladno zajedničkim europskim prioritetima.

NAPOMENA: *Tijekom izrade akcijskog plana imajte na umu razliku između mjera i aktivnosti. U tom smislu, osobito pazite da mjeru ne definirate na preniskoj razini, odnosno na razini aktivnosti.*

U svrhu učinkovite provedbe akta, za provedbu posebnog cilja utvrđenog u planu razvoja, preporuka je definirati najviše 7 mjera. Za svaku utvrđenu mjeru, preporuka je u akcijskom planu utvrditi najviše 3 pokazatelja rezultata za potrebe praćenja napretka u provedbi. Imajte na umu kako se pokazatelji rezultata ne odabiru iz Biblioteke pokazatelja, njih je potrebno samostalno utvrditi za svaku pojedinu mjeru u akcijskom planu.

Akcijski plan treba imati sljedeću strukturu:

Naziv: Akcijski plan za provedbu (unijeti naziv akta) razdoblje (obavezno navesti rok važenja, 3 - 4 godine)

Tekstualni dio

1. Sadržaj

Unijeti tablicu sadržaja s oznakom stranica.

2. Popis mjera s opisom i pripadajućim pokazateljima rezultata

U ovom dijelu sadržaja potrebno je:

- navesti posebne ciljeve akta po rednim brojevima (počevši od 1.)
- uz svaki posebni cilj navesti popis pripadajućih mjera (preuzima se iz tekstualnog dijela pripadajućeg plana razvoja)
- za svaku navedenu mjeru sažeto navesti svrhu provedbe te ukratko opisati način doprinosa provedbi pripadajućeg posebnog cilja
- za svaku navedenu mjeru navesti podatke o ukupnom procijenjenom trošku, kao i o indikativnim iznosima troška za pojedinu godinu važenja akcijskog plana (zajedno s odgovarajućim stavkama u proračunu na kojima će biti planirana sredstva za provedbu)

NAPOMENA: *Tijekom izrade akcijskog plana za provedbu plana razvoja preporuča se primijeniti sljedeća načela za povezivanje mjera u akcijskom planu s financijskim planom (proračunom) JP(R)S:*

- *sredstva za provedbu jedne mjere moguće je planirati na jednoj ili više proračunskih aktivnosti/projekata u proračunu,*
- *na jednoj proračunskoj aktivnosti/projektu u proračunu moguće je planirati sredstva za provedbu jedne mjere.*

Navedena načela za povezivanje s financijskim planom, odnosno stavkama u proračunu, dana su na razini preporuke, odnosno nositelju izrade preporučuje se primijeniti ih u slučajevima kada je to moguće.

PRILOG 1. Tablični predložak za izradu akcijskog plana

Tekstualnom dijelu akcijskog plana potrebno je priložiti popunjeni tablični prikaz –

Prilog 1: Predložak za izradu akcijskog plana (.xlsx elektronski format) koji sadrži:

1. popis posebnih ciljeva definiranih u svrhu ostvarivanja strateških ciljeva NRS 2030. (i, ukoliko je primjenjivo, povezanih hijerarhijski nadređenih akata strateškog planiranja)
2. popis pokazatelja ishoda svakog definiranog posebnog cilja, s pripadajućim ciljnim vrijednostima, pojedinačno za svaku godinu važenja akcijskog plana
3. indikativni iznos potrebnih sredstava za provedbu pojedinog posebnog cilja s poveznicom na planirani izvor financiranja u proračunu JP(R)S
4. popis i svrhu mjera za provedbu posebnih ciljeva, pripadajuće pokazatelje rezultata, te rokove i nadležnosti za provedbu
5. indikativni iznos potrebnih sredstava za provedbu pojedine mjere s poveznicom na planirani izvor financiranja u proračunu JP(R)S
6. podatke o vrsti mjere, doprinosu ciljevima održivog razvoja UN Agende 2030, te zelenoj tranziciji i digitalnoj transformaciji
7. druge relevantne podatke, prema potrebi

Predložak za izradu akcijskog plana za provedbu plana razvoja JP(R)S (odvojeni prilog u elektronskom obliku .xlsx) dostavlja se uz ove Upute.